

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 26-01-2024 με την εξής σύνθεση Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Αγγελική Πουλοπούλου, Εισηγήτρια και Βικτωρία Πισμίρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 18-12-2023 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης 2050/19.12.2023 της ένωσης οικονομικών με την επωνυμία «...» (εφεξής «προσφεύγουσα»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ... (εφεξής «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Παρέμβαση άσκησε η εταιρία με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής «παρεμβαίνουσα») όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της με αρ. .../2023 (αρ. πρωτ. .../6-12-2023 και με ΑΔΑ...) Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, με ΘΕΜΑ «Έγκριση 4ου και 5ου Πρακτικών ελέγχου δικαιολογητικών κατακύρωσης και ορισμού οριστικού αναδόχου από το Δ.Σ. της ... στις κεντρικές ... , καθ' ο μέρος κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του υπό κρίση διαγωνισμού στην παρεμβαίνουσα.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 1.617,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό...), καθώς και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με την με αρ. ... διακήρυξη (ΕΣΗΔΗΣ...) της Αναθέτουσας Αρχής, προκηρύχθηκε ανοικτός δημόσιος διαγωνισμός, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, για την «...», συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας τριακοσίων είκοσι τριών χιλιάδων, διακοσίων τριάντα τριών ευρώ και τριάντα τριών λεπτών (323.233,33 €) πλέον ΦΠΑ 24%. Ο διαγωνισμός αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ...

3. Επειδή, ο ως άνω διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, μετ' εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς, καθόσον η προσφεύγουσα, που υπέβαλε αποδεκτή προσφορά, επιδιώκει την ανάθεση σε αυτήν της σύμβασης.

5. Επειδή, εμπροθέσμως, κατ' αρ. 365 παρ. ν.4412/2016, η Αναθέτουσα Αρχή ανήρτησε στην «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού και κοινοποίησε τις απόψεις της επί της προσφυγής. Η προσφεύγουσα κατέθεσε εμπροθέσμως συμπληρωματικό υπόμνημα.

6. Επειδή, η παρεμβαίνουσα ανήρτησε την παρέμβασή της στο ΕΣΗΔΗΣ εμπροθέσμως, με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς.

7. Επειδή, στον υπό κρίση διαγωνισμό συμμετείχε η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα εταιρεία. Με το με αρ. πρωτ. .../22-11-2023 2ο Πρακτικό διενέργειας και αξιολόγησης των προσφορών, της Επιτροπής Αξιολόγησης των προσφορών, έγιναν δεκτές οι προσφορές αμοτέρων, ως σύμφωνες με τους όρους των δικαιολογητικών συμμετοχής- τεχνικής

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

προσφοράς της εν θέματι προκήρυξης. Εν συνεχεία, με την προσβαλλομένη με αρ. .../2023 (αρ. πρωτ. .../6-12-2023 και με ΑΔ...) Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, εγκρίθηκε το 4ο πρακτικό με αρ. πρωτ. .../01-12-23 και το 5ο πρακτικό με αρ. πρωτ. .../04-12-2023 των συνεδριάσεων της Επιτροπής Διαγωνισμών για τη διενέργεια του προαναφερόμενου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού, με την οποία κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην παρεμβαίνουσα.

8. Επειδή, στη Διακήρυξη του εν θέματι διαγωνισμού προβλέπονται τα εξής: 2.4.3.1 «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» της εν θέματι διακήρυξης ορίζεται ότι «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α, β και γ στοιχεία: ... γ) τα έγγραφα πιστοποίησης Τεκμηρίωσης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής επάρκειας (άρθρα 2.2.9.2.B3 και 2.2.5 της παρούσας διακήρυξης), Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας (άρθρα 2.2.9.2.B4 και 2.2.6 της παρούσας διακήρυξης) και Προτύπων Διαχείρισης (άρθρα 2.2.9.2.B5 και 2.2.7 της παρούσας διακήρυξης)». «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τον αναθέτοντα φορέα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ - Τεύχος 2 Τεχνικές Προδιαγραφές – Φύλλα Συμμόρφωσης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα» και στην παραπομπή 103 της ίδιας σελίδας 35 της διακήρυξης προβλέπεται ότι «Αυτά περιλαμβάνουν τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την τεχνική καταλληλότητα των προσφερομένων ειδών βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η τεχνική προσφορά. Αναφέρονται υποχρεωτικά τα αποδεικτικά στοιχεία που τυχόν προβλέπονται στις τεχνικές προδιαγραφές του προς προμήθεια αγαθού, σύμφωνα με Παράρτημα της Διακήρυξης και τυχόν υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς». Επίσης σε συνέχεια της ίδιας παραγράφου 2.4.3.2 προβλέπεται ότι «...(β) Οι οικονομικοί φορείς συμπληρώνουν και υποβάλλουν σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2. τα Φύλλα Συμμόρφωσης του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ - Τεύχος 2 Τεχνικές Προδιαγραφές – Φύλλα Συμμόρφωσης της παρούσας διακήρυξης,

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

σύμφωνα με τις οδηγίες συμπλήρωσης που αναφέρονται σε αυτά.(γ) Επίσης, υποβάλλουν, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2. τα έγγραφα και δικαιολογητικά από τα οποία αποδεικνύεται η καταλληλότητα και η συμμόρφωση των προσφερόμενων ειδών και στα οποία (έγγραφα και δικαιολογητικά) γίνεται η παραπομπή στα Φύλλα Συμμόρφωσης του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ II - Τεύχος 2 Τεχνικές Προδιαγραφές – Φύλλα Συμμόρφωσης. Αναλυτικά: Τεχνικά φυλλάδια, προσπέκτους και τα ζητούμενα πιστοποιητικά για όλα τα προσφερόμενα είδη, όπως περιγράφονται και απαιτούνται από τα Φύλλα Συμμόρφωσης και τις αντίστοιχες παραπομπές που αναφέρονται σε αυτά».

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: • • ISO 9001:2015 Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας • • ISO 14001:2015 Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης • • ISO 45001:2018 Σύστημα Διαχείρισης για την Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία. Ο αναθέτων φορέας αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, εδρεύοντες και σε άλλα κράτη – μέλη σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008/ΕΚ. Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι παραπάνω απαιτήσεις πρέπει να καλύπτονται από όλα τα μέλη της ένωσης. Οι πιστοποιήσεις θα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. 2.2.9.2.B5 B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίγραφα των εν λόγω πιστοποιήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.7. 2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά». 2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποιινή

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α,β και γ στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 302 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης και γ) τα έγγραφα πιστοποίησης Τεκμηρίωσης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής επάρκειας (άρθρα 2.2.9.2.B3 και 2.2.5 της παρούσας διακήρυξης), Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας (άρθρα 2.2.9.2.B4 και 2.2.6 της παρούσας διακήρυξης) και Προτύπων Διαχείρισης (άρθρα 2.2.9.2.B5 και 2.2.7 της παρούσας διακήρυξης). 2.1.4 Γλώσσα. Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα. Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

9. Επειδή, στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102. δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης[...]

10. Επειδή, επί του θέματος των μεταφράσεων των σχετικών δικαιολογητικών τέθηκε ερώτημα από την προσφεύγουσα και απαντήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή στο με αρ. πρωτ. ... έγγραφο, το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς στο πεδίο «Επικοινωνία» του διαγωνισμού, το οποίο αναφέρει: «3η Ερώτηση Σχετικά με την παράγραφο 2.1.4 Γλώσσα, αναφέρεται ότι « (...) τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη...» .Στο διαγωνισμό απαιτείται μεγάλος αριθμός αλλοδαπών αποδεικτικών εγγράφων όπως ISO, CE, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, κλπ. τα οποία είναι ιδιωτικά. Απαιτείται η μετάφραση και επικύρωση των εγγράφων αυτών από δικηγόρο ή θεωρείται ότι αυτά διαθέτουν ειδικό τεχνικό περιεχόμενο και άρα εξαιρούνται της απαίτησης;». Απάντηση «Απαιτείται τα αποδεικτικά έγγραφα όπως ISO, CE, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη από δικηγόρο».

11. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους, η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

12. Επειδή, ειδικότερα, όπως έχει κριθεί, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

13. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση.

14. Επειδή, η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους. Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

15. Επειδή, περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται, επίσης, σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, κατ' αρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής, είτε του προσφέροντος (βλ.,

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Περαιτέρω μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. ο.π C-599/10 σκέψη 40 C-336/12, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση/συμπλήρωση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή την υποβολή μη νομίμως υποβληθέντος εγγράφου ή στοιχείου (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής όσον αφορά το αίτημα παροχής διευκρινήσεων, πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. ο.π C-599/10, σκέψη 41, C-336/12 σκέψη 37) ήτοι οφείλει να σέβεται τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας» (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 25.2.2018, MA.T.I. SUD, C-523/16, EU:C:2018:122, σκ. 48-49 και μεταξύ άλλων Απόφαση ΑΕΠΠ 1386/2021, σκ.46, 1850_1851_1852/2021 σκ. 32). Επομένως, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη παροχής πληροφοριών/εγγράφων των οποίων η κοινοποίηση/κατάθεση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, C-336/12, σκέψη 40, της 11ης Μαΐου 2017, Archus και Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, σκέψη 33 και της 28ης Φεβρουαρίου 2018 MA.T.I. SUD SpA

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

C-523/16 και C-536/16 σκ.51, C 309/18, της 2ας Μαΐου 2019 Lavorgna Srl σκ.22 εκδοθείσας υπό την ισχύ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ΣΕ 147/22 σκ.34).

16. Επειδή, περαιτέρω, το νέο άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως αυτό διαμορφώθηκε με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει τη θεραπεία οποιασδήποτε ελλείψεως των προσφορών. Η θεμιτή πρόνοια του Έλληνα νομοθέτη για τη διάσωση των προσφορών και των διαγωνισμών δεν μπορεί να καταλήγει σε καταστρατήγηση της εν προκειμένω πάγιας νομολογίας του ΔΕΕ επί των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, τις οποίες, άλλωστε, αφενός, μνημονεύει ρητά το ίδιο το αρ. 42 ν. 4782/2021, αφετέρου, στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021 στο άρ.42, ομοίως, ρητά αναγράφεται ότι «η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. 3άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί». Εξάλλου, η Οδηγία 2014/24/ΕΕ στην αιτιολογική σκέψη 2 ρητά αναφέρει ότι στους σκοπούς της συγκαταλέγεται και η κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και ενσωμάτωση ορισμένων πτυχών από τη σχετική πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δε πάγια νομολογία του ΔΕΕ ακόμη και μετά τη θέση σε ισχύ της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ επί του ζητήματος των διευκρινήσεων είναι ότι μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη παροχής πληροφοριών/εγγράφων των οποίων η κοινοποίηση είχε τεθεί επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι η οικεία απαίτηση είχε τεθεί με σαφήνεια. Τα ανωτέρω επιρρωνύονται και από τη σκ. 93 της Απόφασης ΔΕΕ της 7ης Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση C-927/19, όπου, επαναλαμβάνοντας τη νομολογία που παρατίθεται στην προηγούμενη σκέψη, ρητά αναφέρεται « Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114), η οποία στηρίζεται ιδίως στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και πρέπει να εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν στο πλαίσιο του ως άνω άρθρου 56, παράγραφος 3 (ενν. της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ που ενσωματώθηκε με το αρ. 102 ν. 4412), η αίτηση διευκρίνισης που

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

υποβάλλεται σε οικονομικό φορέα δυνάμει της διατάξεως αυτής δεν μπορεί, εντούτοις, να θεραπεύσει την παράλειψη προσκομίσεως εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί αυστηρά τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει. (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 36 και 40, και της 28ης Φεβρουαρίου 2018, MA.T.I. SUD και Duemme SGR, C 523/16 και C 536/16, EU:C:2018:122, σκέψεις 51 και 52, 21 Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση C-927/19 σκ. 93, και μεταξύ άλλων Απόφαση ΑΕΠΠ 1386/2021, σκ.46, 1850_1851_1852/2021 σκ. 32, ΣΕ 147/2022 σκ. 34.).

17. Επειδή, η προσφεύγουσα, μεταξύ άλλων, προβάλλει ότι η παρεμβαίνουσα δεν προσκόμισε μεταφρασμένα τα ζητούμενα πιστοποιητικά ISO, ως όφειλε, αν και έχει προσκομίσει έτερα πιστοποιητικά συνοδευόμενα από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, γεγονός που αποδεικνύει την πλήρη γνώση της ως προς την ως άνω υποχρέωσή της, κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης, λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη του γεγονότος ότι οι παρασχεθείσες διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης και δεσμεύουν τους ενδιαφερομένους να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό (βλ. ΣΤΕ 444/2022, σκ. 36, κ.α.).

18. Επειδή, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη του σχετικού λόγου, υποστηρίζοντας τα εξής: *«Πράγματι, η Εταιρία μας, δεδομένου του όγκου των ζητούμενων από την αναθέτουσα πιστοποιητικών, εκ παραδρομής παρέλειψε τη μετάφραση στα ελληνικά των εν λόγω πιστοποιητικών ISO. Τα εν λόγω πιστοποιητικά υπεβλήθησαν στην κινεζική και την αγγλική γλώσσα. Ωστόσο τα πιστοποιητικά ISO (παγκοσμίως) φέρουν τυποποιημένο περιεχόμενο, το οποίο είναι σε θέση να γνωρίζουν τα δραστηριοποιούμενα στη σχετική αγορά πρόσωπα καθώς και τα πρόσωπα που φέρουν τις απαιτούμενες για την αξιολόγηση των εν λόγω πιστοποιητικών γνώσεις (π.χ. ηλεκτρολόγοι μηχανικοί), άρα και τα μέλη της Επιτροπής του διαγωνισμού της αναθέτουσας. Συνεπώς η έλλειψη προσκόμισης της σχετικής μετάφρασης δεν*

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

θα αποτελούσε επ' ουδενί λόγο αποκλεισμού της Εταιρίας μας, καθώς αφενός, σύμφωνα με τη Διακήρυξη, οι επικυρωμένες μεταφράσεις δεν συμπεριλαμβάνονται στα έγγραφα, τυχόν παράλειψη των οποίων επάγεται ποινή αποκλεισμού του προσφέροντος, αφετέρου θα συνιστούσε μια επουσιώδη πλημμέλεια, η οποία δεν εμποδίζει την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της Εταιρίας μας ούτε δύναται να μεταβάλει τα ουσιώδη στοιχεία της προσφοράς μας. Η πλημμέλεια αυτή θα μπορούσε εύκολα να διορθωθεί στο πλαίσιο της εφαρμογής της διαδικασίας της συμπλήρωσης και αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016».

19. Επειδή, από τη ρητή και σαφή διατύπωση των όρων της διακήρυξης, κυρίως δε από την αδιάστικη διατύπωση των διευκρινιστικών απαντήσεων περί του τρόπου υποβολής των πιστοποιητικών ISO, προκύπτει ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά έπρεπε επί ποινή αποκλεισμού να υποβληθούν με την προσφορά και δη συνοδευόμενα από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Εν προκειμένω, όπως συνομολογεί η παρεμβαίνουσα, τα εν λόγω πιστοποιητικά ISO «εκ παραδρομής» τα υπέβαλε αμετάφραστα. Συνεπώς, όπως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η προσφορά της παρεμβαίνουσας τυγχάνει απορριπτέα για το λόγο αυτό. Η παράλειψη δε αυτή της παρεμβαίνουσας και η ως άνω έλλειψη της προσφοράς της δεν θα μπορούσε να συμπληρωθεί με κλήση της για προσκόμιση της απαιτούμενης μετάφρασης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 44312/2016, ενόψει όσων έγιναν δεκτά ανωτέρω, ως προς το επιτρεπτό της συμπλήρωσης ελλειπόντων δικαιολογητικών της προσφοράς. Τούτο, γιατί, υπό τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά εκτέθηκαν ανωτέρω, σύμφωνα με τα οποία η Αναθέτουσα Αρχή, σε απάντηση ερωτήματος της προσφεύγουσας, αν, ενόψει του απαιτούμενου μεγάλου αριθμού αλλοδαπών αποδεικτικών εγγράφων όπως ISO, CE, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, «...απαιτείται η μετάφραση και επικύρωση των εγγράφων αυτών από δικηγόρο ή θεωρείται ότι αυτά διαθέτουν ειδικό τεχνικό περιεχόμενο και άρα εξαιρούνται της απαίτησης», ανέφερε ρητώς ότι «απαιτείται τα αποδεικτικά έγγραφα όπως ISO, CE, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα

Αριθμός Απόφασης: 318/2024

επικυρωμένη από δικηγόρο». Κατά την αδιάστικτη διατύπωση της διευκρίνισης αυτής της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία, αφού δεν αμφισβητήθηκε, αποτελεί κανονιστική ρύθμιση του διαγωνισμού, η υποβολή της μετάφρασης στην Ελληνική γλώσσα, μεταξύ άλλων, των υποβαλλομένων ISO, ζητείται πλέον, επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, η παράλειψη υποβολής της μετάφρασης αυτής κατά την υποβολή του φακέλου της προσφοράς, δεν θα μπορούσε να θεραπευτεί με τη διαδικασία του ως άνω άρθρου 102 του ν.4412/2016, απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου προβαλλομένων από την παρεμβαίνουσα.

20. Επειδή, τα παραπάνω αναφερόμενα παρέχουν αυτοτελές έρεισμα περί απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, συνεπώς, η εξέταση των ετέρων λόγων της προσφυγής σχετικά με την απόρριψη της εν λόγω προσφοράς παρέλκει.

21. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να απορριφθεί η παρέμβαση, να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση, καθ' ο μέρος έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας και να επιστραφεί το παράβολο που η προσφεύγουσα κατέβαλε για την άσκηση της προσφυγής της.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την με αρ. .../2023 (αρ. πρωτ. .../6-12-2023 και με ΑΔΑ...) Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, καθ' ο καθ' ο μέρος έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας, κατά τα διαλαμβανόμενα ειδικότερα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 26-01-2024 και εκδόθηκε στις 15-2-2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λαμπρόπουλος

Η γραμματέας

**Φωτεινή Μαραντίδου
και α/α Ευαγγελία Πέτρου**